

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نگارش فارسی

دوم دبستان

۱۳۹۶

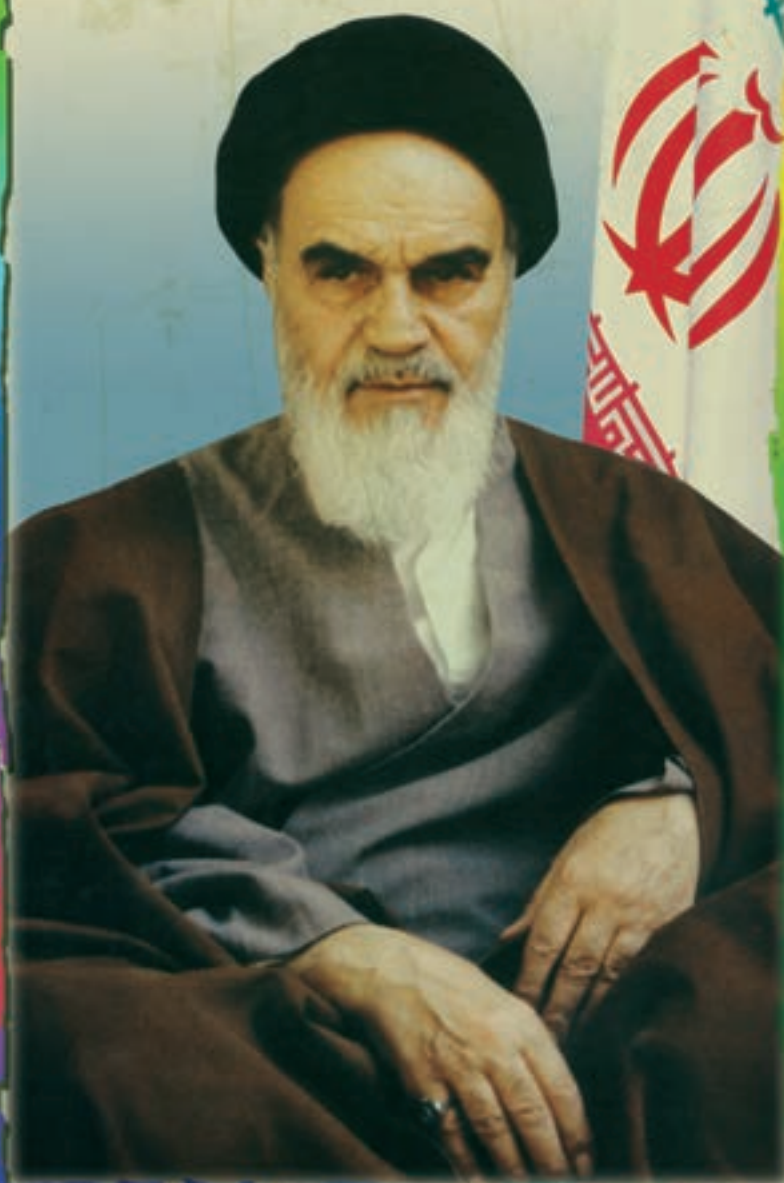
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

نام کتاب :	نگارش فارسی دوم دبستان - ۵/۱
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	زهرا ارجمند رشیدآباد، فریدون اکبری شیلدره، پریچهر جبلی‌آده، حسن ذوالفقاری، محمدرضا سنگری، عبدالرحمن صفارپور، غلامرضا عمرانی، فاطمه صغری‌علیزاده، گلزار فرهادی و حسین قاسم‌پور مقدم (اعضای گروه تألیف)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	لیدا نیک‌روش (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری و طراح جلد) - سیدعلی موسوی (طراح گرافیک) - بهاره جابری، میثم برزا، سمانه دهقانی‌پور، الهام ارکیا و سیدعلی موسوی (تصویرگران) - کامران انصاری (طراح خط رایانه‌ای) - سیدعلی موسوی، مهناز خسروپناه (صفحه‌آرا) - زهرا ایمانی نصر، حسین چراغی، فاطمه گیتی‌جبین، فاطمه پزشکی، حمید نابت‌کلاچاهی، ناهید خیام‌باشی (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان :	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
چاپخانه :	شرکت افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ ششم ۱۳۹۶
برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.ir یا www.irtextbook.com مراجعه نمایید.	

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکتیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۰۲۶-۰ ISBN 978-964-05-2026-0

امید من به شما دبستانی‌هاست.

امام خمینی (ره)

فهرست

نهادها

فصل اوّل

درس اوّل: کتاب خانۀ کلاس ما ۱۵

درس دوم: مسجد محلّۀ ما ۲۰

بهداشت

فصل دوم

درس سوم: خرس کوچولو ۲۶

درس چهارم: مدرسه ی خرگوش ها ۳۱

اخلاق فردی و اجتماعی

فصل سوم

درس پنجم: چوپان درست کار ۳۷

درس ششم: کوشا و نوشا ۴۲

درس هفتم: دوستانِ ما ۴۷

راه زندگی

فصل چهارم

درس هشتم: از همه مهربان تر ۵۴

درس نهم: زیارت ۵۹

فصل پنجم هنر و ادب

- درس دهم: هنرمند ۶۵
- درس یازدهم: درس آزاد ۷۰
- درس دوازدهم: فردوسی ۷۱

فصل ششم ایران من

- درس سیزدهم: ایران زیبا ۷۷
- درس چهاردهم: پرچم ۸۲
- درس پانزدهم: نوروز ۸۷

فصل هفتم طبیعت

- درس شانزدهم: پرواز قَطره ۹۳
- درس هفدهم: مثل دانشمندان ۹۹

سخنی با آموزگاران گرامی

پروردگار مهربان را سپاس می‌گوییم که در پی جهش به سوی تحوّل بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش، توانستیم با تکیه بر مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و نیز توجه به چهارچوب برنامه‌ی درسی ملی، به بازنگری برنامه‌ی درسی و بازتولید محتوای درس فارسی پردازیم و کار تهیه، طراحی و سازماندهی ساختار و محتوای کتاب درسی و دیگر کارافزارهای آموزشی را به فرجام برسانیم. امیدواریم آموزش این برنامه، سبب شکوفایی استعدادهای نوآموزان و رشد و بهبود فرایند آموزش عمومی میهن عزیزمان گردد.

برنامه‌ی زبان آموزی دوره‌ی دبستان و به‌ویژه، کتاب فارسی، بر بنیاد یافته‌ها و اندوخته‌های کارشناسان و تجربه‌های علمی و آموزشی همکاران و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت سراسر ایران عزیز، فرصت تولد دوباره یافت؛ به همین سبب از فرصت فرخنده‌ی فراهم آمده، استقبال کرده، کوشیده‌ایم با بهره‌گیری از دیدگاه‌های مختلف و کاربست نیکوترین آن‌ها، در همه‌ی عناصر ساختاری و محتوایی برنامه، اصلاحات و تغییرات بایسته را در کتاب درسی به کار گیریم.

توجه به نیازهای کودکان عزیز و رعایت واژگان پایه‌ی زبان آموزان، متناسب با رشد ذهنی، میزان درک و دریافت آنان و نیز درخواست‌های آموزگاران گرامی، در تمام فراز و فرودهای این تغییرات، پیش روی ما بوده است.

برای کمک به فرایند یاددهی-یادگیری و بهبود آموزش و بهره‌وری نیکوتر، توجه شما همکاران ارجمند را به نکات زیر جلب می‌کنیم:

۱- در برنامه‌ی آموزش زبان فارسی به مهارت‌های چهارگانه‌ی زبانی و قدرت تفکر و اندیشیدن به یک میزان توجه شده است. براین اساس، محتوای درس فارسی در قالب دو کتاب فارسی و نگارش فارسی تهیه و سازماندهی شده است، بنابراین تدریس و یاددهی هر دو کتاب و هم‌زمانی این کار، اهمیت ویژه‌ای دارد.

۲- برای تقویت خط تحریری، تمرین‌های رونویسی در این کتاب پیش‌بینی شده است؛ بنابراین دادن مشق اضافی یا دفتر مشق، ضرورتی ندارد. در صورت نیاز به کار بیش‌تر، همکاران محترم می‌توانند دفتری با عنوان «دفتر فارسی» تعیین کنند تا دانش‌آموزان، تمامی پاره‌مهارت‌های نوشتاری همچون مشق خط، رونویسی،

گسترش کلمات، فعالیت‌های درست‌نویسی و املا، جمله‌سازی، نگارش و انشا را در آن تمرین کنند.

۳- در کتاب‌های فارسی از سه نوع خط استفاده شده است؛ اول خط نسخ یا خط خواندنی، دوم خط تحریری یا خط نوشتنی و سوم خط نستعلیق یا خط هنری. اما آنچه در این کتاب باید مورد توجه و تقلید دیداری و نوشتاری قرار گیرد، خط تحریری است.

خط تحریری در متن درس آمده است تا دانش‌آموزان عزیز، هنگام رونویسی آن را تمرین کنند. هدف اصلی این است که دانش‌آموزان در هنگام رونویسی، از راه تمرین و تکرار و مشق نظری آن را یاد بگیرند.

نکته‌ی مهم در به‌کارگیری نوع خط هنگام ارزشیابی از آموخته‌های املایی و درس املا است که لازم است معلمان ارجمند در املا بر درست‌نویسی شکل نوشتاری کلمات، تکیه و تأکید نمایند؛ بنابراین، نوشتن املا به خط نسخ یا تحریری از ارزش آن نخواهد کاست.

۴- با توجه به اینکه امروزه در فرآیند یاددهی - یادگیری، دانش‌آموز نقش فعالی دارد، توصیه می‌شود همکاران تا حد امکان از روش‌های فعال و پیشرفته در تدریس و آموزش کتاب فارسی بهره بگیرند. ایجاد فرصت‌های مناسب برای مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های کلاسی باعث تقویت مهارت‌های گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، نوشتن و اندیشیدن می‌شود.

۵- با توجه به اینکه اساس و پایه‌ی آموزش زبان فارسی بر تفکر و خلاقیت استوار است، انتظار می‌رود همکاران گرامی در کلاس درس به این جنبه و نیز تفاوت‌های فردی توجه داشته باشند. برای تقویت خلاقیت بهتر است از پرسش‌های واگرا و بازپاسخ، استفاده شود و در پاسخ‌های ابداعی و خلاق دانش‌آموز، از پیش‌داوری دوری کنیم تا مانع پرورش و شکوفایی گفتار و نوشتار خلاق آنان نشود.

۶- برای بهبود آموزش زبان فارسی در طول سال تحصیلی، بهتر است در آغاز سال، جلساتی با اولیای دانش‌آموزان برگزار و نحوه‌ی کار با کتاب‌های فارسی، به آنان توضیح داده شود. این کار موجب آگاهی بیشتر خانواده‌ها از رویکردها، روش‌ها و ساختار کتاب می‌شود و در نتیجه، تعامل بین مدرسه و خانواده را ارتقا می‌بخشد.

۷- از آنجا که انجام هر عمل به راهنما و دستورالعمل نیاز دارد، انتظار

می‌رود همکاران محترم در کلیه‌ی مراحل تدریس از مطالب کتاب راهنمای معلم و کارافزارهای آموزشی فارسی به خوبی استفاده کنند.

۸- کارافزارهای آموزشی درس فارسی برای پشتیبانی از محتوای کتاب فارسی تهیه شده است و به کارگیری اجزای آن در حین تدریس موجب تسهیل، تحکیم و غنی‌سازی آموزش و یادگیری زبان فارسی می‌شود.

۹- درس «آزاد» فرصتی مناسب برای معلم و دانش‌آموزان است تا در محیط کلاس و با آرامش، با هم نوشتن را تمرین کنند. نوشتن درس آزاد کمک می‌کند تا مفاهیم و مطالب ضروری متناسب با منطقه‌ی خود را با در نظر گرفتن فصول کتاب در کلاس درس طرح کنید. این انعطاف‌پذیری کتاب به شما فرصت می‌دهد تا کمبودهای احتمالی را جبران کنید و در برنامه‌ریزی درسی و تألیف بخشی از محتوای کتاب، مشارکت داشته باشید.

۱۰- در ارزشیابی به مهارت‌های چهارگانه‌ی زبانی، تفکر و قدرت تحلیل دانش‌آموزان در طول سال تحصیلی توجه شود و در امتحانات رسمی پایان ماه یا پایان نوبت نیز مهارت‌های خوانداری و نوشتاری به‌عنوان فعالیت‌های عملی، مورد توجه قرار گیرد.

۱۱- معلمان گرامی در ارزشیابی درس املا، توجه داشته باشند که تشدید (ـ) در شیوه‌نامه‌ی جدید املائی، جایگاه و ارزش املائی ندارد.

۱۲- ویژگی تلفیق آموخته‌ها و مفاهیم یادگیری ایجاب می‌کند تا در آموزش زبان فارسی به دیگر کتاب‌های درسی نیز توجه شود. به همین سبب، بسیاری از مفاهیم اجتماعی، هنری، دینی، علمی و حتی ریاضی، در کتاب فارسی با استفاده از شیوه‌های قصه و شعر ارائه گردیده است و در این کتاب برخی از تمرین‌ها چنین ویژگی‌هایی دارند.

رهنمودهای ارزنده‌ی شما همکاران ارجمند، همواره پشتوانه‌ی گام‌های ما و سبب استواری کتاب‌های درسی بوده است؛ اکنون نیز، چشم به راه پیشنهادهای و نواندیشی‌های شما هستیم.

گروه زبان و ادب فارسی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

تمرین های یادآوری

۱ فرزندِ گُلم، خودت را معرفی کن.

۱

نام : ..... نام خانوادگی : .....
 تاریخ تولد : روز : ..... ماه : ..... سال : .....
 نام پدر : .....
 نام مادر : .....
 نشانی مدرسه : .....
 نشانی خانه : .....

۲ به کمک حرف ها و صداها جدول را کامل کن.

۲

صدا	ـ	ـ	ه ه	ـ	ا	و	ی ی
حرف	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
د							

۳ کلمه هایی را که نشانه ی آخر آن ها مثل هم است، کنار هم بنویس.

۳

فرشته - جشن - پاکیزه ای - عزیز - بچه - نامه ای - زمین - تمیز

.....
 .....

۴ برای هر کدام از نشانه های چهارشکلی زیر، یک کلمه بنویس.

۴

ا، ـ، ه، ه			
ای، ی، ی، ای			

نام هر تصویر را بنویس.

۱

.....

.....

.....

.....

دسته بندی کن.

۲

آب - پیراهن - چای - دوغ - شلوار - شیر - لباس

..... : پوشیدنی ها

..... : نوشیدنی ها

جمله ها را کامل کن.

۳

الف) من .....، قرآن بخوانم.

ب) نام کشور ما ..... است.

جمله بساز.

۴

.....: خدای مهربان

.....: حضرت محمد (ص)

.....: ایران عزیز

دستت درد نکند!

۱

کلمه‌های زیر را با توجه به حرف اول آن‌ها در جدول بنویس.

سنگ - شادی - عزیز - مهربانی - صابون - سرسبز - صدف - نوک - شاخه - ماهی - علی - نامه‌ای

س	ص	ش	ز	ع
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

۲

یکی از شکل‌های «هههه» را در جای خالی قرار بده و یک بار از روی آن بنویس.

کو...ستان - م...تابی - ...فته - ...نگا

.....

۳

مرتب کن.

خرگوش - زیر - درخت - خاندی - است.

.....

لانه - ساخت - گل - بلبل - کنار.

.....

۴

جدول را مانند نمونه کامل کن.

کلمه	خواندن (تلفظ)	نوشتن (املا)
خواهر	خاهر	خواهر
خواندم		
خواب		

جمله‌های تصویر را بخوان و بنویس.

۱

است.

کنار

بازی می‌کند.

زیر

نشسته است و

را تماشا می‌کند.

روی شاخه‌ی

سه کلمه بنویس که حرف‌های اول و آخر آن‌ها مثل هم باشد. مانند : نان

۲

در کلمه‌های زیر، هر جا لازم است با مداد قرمز، تشدید بگذار.

۳

اره - خیابان - دقت - تغییر - بچه - پایین - مکه - شکر

درباره‌ی این تصویر، دو جمله بنویس.

۴

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۱۲

آفرین بر تو!

۱ تصویر زیر را رنگ بزن و نام چیزهایی را که در آن می بینی، بنویس.

.....

.....

.....

۲ نام و نام خانوادگی سه نفر از هم کلاسی های سال گذشته ات را بنویس.

.....

۳ پاسخ پرسش های زیر را با خط خوانا و زیبا بنویس.

الف) اگر در خیابان یا جای دیگری راه را گم کنی، چه می کنی؟

.....

ب) اگر کتاب دوست را پیدا کنی، چه می کنی؟

.....

۴ حروف الفبا را به ترتیب، بنویس.

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ب ا

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

فصل ۱

نهاد

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، چهار خطّ اول را از روی درس، با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

روز زیبای

۲ درس را بخوان و کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ه» دارند، بنویس.

۳ چهار کلمه بنویس که با «هم» شروع شده باشد؛ مانند همراه

۴ با هر کلمه، جمله بنویس.

◆ شکر:

◆ می خواست:

◆ قصّه:

◆ هم کلاس:

خسته نباشی!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

بچه‌ها در گروه خود گفت و گو

۲ برای هر نشانه، کلمه‌ای از درس پیدا کن و مانند نمونه بنویس.

نشانه	کلمه
غ	کاغذ
ص	
ز	
ظ	

۳ به آخر کدام یک از این کلمه‌ها می‌توان «ای» اضافه کرد؟ آن‌ها را بنویس.

ایستاده - گروه - رایانه - مجله - نوشته - نگاه - کتاب خانه - اشاره - بچه - نماینده - دقیقه

۴ جمله‌ها را کامل کن.

الف) دانش آموزان پیشنهاد خود را روی .....

ب) همه‌ی بچه‌ها به صورت ..... نشستند.

پ) بهتر است ..... و مجله‌های ویژه‌ی خودمان را بخوانیم.

دستت درد نکند!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

۱

ناینده‌ی گروه اوّل گفت: «خیر،

.....

.....

.....

«.....»

۲ از روی کلمه‌های درس که در آنها دو حرف «ص»، «غ» می‌بینی، یک بار بنویس.

۲

.....

.....

کامل کن.

۳

کتاب
من ..... می‌خوانم.

۴ کلمه‌ها را مرتّب کن و جمله را بنویس.

۴

الف) فکر - بچه‌ها - دقیقه - چند - کنید.

ب) کتاب‌ها - هستند - مفید - برخی - از.

.....

.....

□

□

□

□

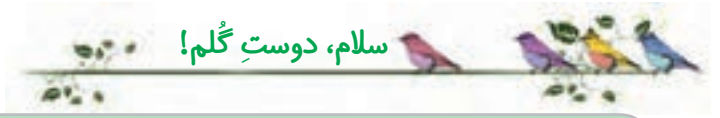
۱۷

بسیار خوب!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

آموزگار گفت: «کتاب خوب .....
 .....
 «.....»

۲ نشانه‌های جا افتاده را در متن زیر، قرار بده.

آموز..... ار در کلا..... ایستاد..... بود. او با دان..... آموزان سلام و ا..... وال پرسی می‌کرد. آموزگار از هریک
 می‌خ..... ست، تایک برگ کاغ..... رنگی از داخل پاک..... بردارد و در گر..... ه خود قرار بگیرد.

۳ در هر جمله، کلمه‌ی مناسب را انتخاب کن و در جای خالی بنویس.

الف) ..... هر گروه آن را بلند خواند. (نماینده‌ی - نماینده‌ای)
 ب) محمد ..... یک کتاب داستان می‌خواند. (هفته‌ی - هفته‌ای)

۴ به نظر تو این دو کتاب به هم، چه می‌گویند؟

.....
 .....

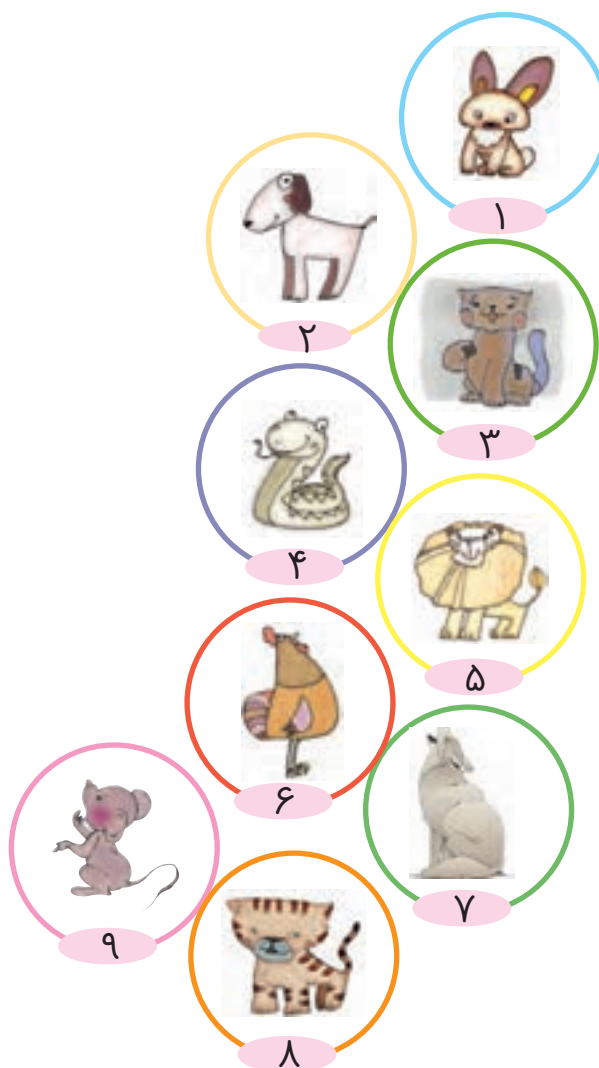
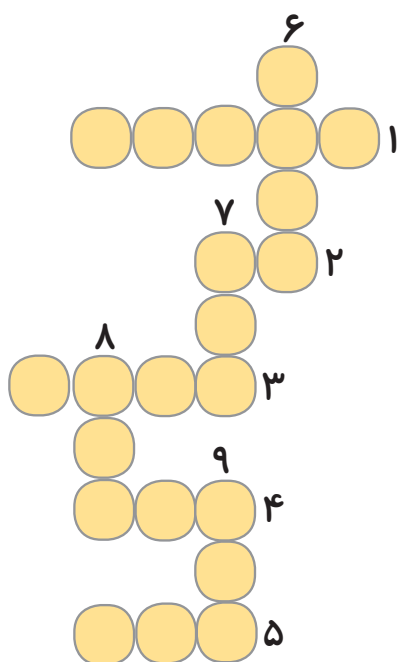
نوشته‌ی زیر را پُر رنگ کن و با خطِ زیبا، بنویس.

۱

به نام خداوندی که دانا و توانا است.

نام هر تصویر را با توجه به شماره‌ی آن، در داخل جدول قرار بده.

۲

مسجد محله‌ی ما

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا و خوانا بنویس.

مردم محله‌ی .....

۲ درس را بخوان و کلمه‌هایی که یکی از نشانه‌های زیر را دارند، بنویس.

ح >

ج >

۳ جمله‌های زیر را کامل کن.

♦ به کسی که ادب داشته باشد، با ..... می‌گوییم.

♦ به کسی که سواد داشته باشد، با ..... می‌گوییم.

۴ جمله بنویس.

حوض:

پیش‌ناز:

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا و خوانا بنویس.

بعد از نماز.....

.....

.....

.....

۲ کلمه‌هایی که نشانه‌های «ای، ی، ی» را دارند، از درس پیدا کن و بنویس.

.....

.....

۳ معنی کلمه‌های زیر را بنویس.

بادقت: .....

بادب: .....

بانظم: .....

۴ درباره‌ی کتاب خوانی و مطالعه، دو خط بنویس و کلمه‌های «باسواد»، «کتاب» و «بخوانم» را در نوشته‌ات به کار ببر.

.....

.....

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوش و خوانا بنویس.

۱

هنگامی که مهدی با پدر و مادرش

۲ درس را بخوان و کلمه‌هایی که نشانه‌های زیر را دارند، بنویس.

۲

ه ~ ه

ع ~ ع

۳ درس را بخوان و ترکیب‌هایی مانند «شیرینی و شربت» را از درس پیدا کن و بنویس.

۳

۴ راستی، اگر کفش‌هایت بال داشتند، چه اتفاقی می‌افتاد؟ این اتفاق را در سه سطر بنویس.

۴

۲۲

خسته نباشی!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

۱

مسجد محله‌ی ما کلاس‌های آموزش

۲ با توجه به درس، جاهای خالی را پُر کن.

۲

مردم ..... ما بسیار ..... بودند. کاربنایی مسجد تازه تمام ..... بود. مردم

نماز را به ..... بخوانند. مسجد ..... شده بود. ..... پُر از آب بود.

۳ مانند نمونه، کلمات را دسته‌بندی کن.

۳

خودکار - خوش حال - می‌خواست - گروهی - دوباره - خواهش - خواندن - گوش - بگویند.

دستور

خورشید

خواهر

۴ با کلمه‌های «همکاری، کنار حوض، گلدان» جمله‌ای زیبا بنویس.

۴

۲۳

موفق باشی!

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و خوش خط و زیبا بنویس.

۱

ای خدای مهربان کلمه‌ی کن که همیشه به یاد تو باشم.

.....

.....

جدول را کامل کن.

۲

	خ		۱
	ش		۲
	ا		۳
	و		۴
	ر		۵
	ی		۶
	م		۷
	ا		۸
	م		۹
	و		۱۰

۱. به تخت خواب هم می‌گویند.

۲. از شیر به دست می‌آید.

۳. خمیری که در تنور پخته می‌شود.

۴. میوه‌ی تابستانی با رنگ‌های سفید و قرمز

۵. حیوانی که زوزه می‌کشد.

۶. نوعی شیرینی

۷. وسیله‌ای جنگلی که منفجر می‌شود.

۸. با فریاد می‌آید.

۹. یاری و همکاری

۱۰. از آتش بلند می‌شود.

.....

.....

.....

.....

۲۴

پایدار باشی!

فصل ۲

بیداشت

خرس کوچولو

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

خرس کوچولو بارها.....

۲ کلمه‌های جدول را از درس پیدا کن و بنویس.

				ل		ع
			ی			ط
		م				ت
	ب					م
ت						ا

۳ مانند نمونه، جاهای خالی را کامل کن.

❖ کسی که سواد ندارد، بی سواد است.

❖ کسی که هنر ندارد، ..... است.

❖ کسی که ..... ندارد، بی حوصله است.

۴ با کلمه‌ی «عَسَل» دو جمله بنویس.

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا و خوانا بنویس.

اما خرس کوچولو.

۲ درس را بخوان، کتابت را ببند و کلمه‌هایی را که به یادت مانده، بنویس.

۳ مانند نمونه، دسته‌بندی کن.

خوش حال - خواستم - موز - خواب - وزیر - موش - وفادار - سرو - خوانا - گروهی - مورچه - روشن

خواندن	نوشتن	ابرو	درو

۴ ادامه‌ی داستان زیر را به دلخواه بنویس.

یک روز سعید و امیر به مغازه‌ای رفتند و یک ظرف ماست خریدند. وقتی به خانه برمی‌گشتند، ناگهان ظرف ماست از دست امیر افتاد و همه‌ی ماست روی زمین ریخت.

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خط خوانا بنویس.

۱

کمی بعد

۲ جمله‌هایی از درس را که در آن کلمات زیر آمده، پیدا کن و بنویس.

۲

بی حوصله:

گنجشک:

درخت:

۳ جدول را کامل کن.

۳

							۱
							۲
							۳
							۴
							۵

۱. کسی که نظم ندارد.

۲. کسی یا چیزی که ارزش دارد.

۳. کسی که سلیقه دارد.

۴. کسی که سواد دارد.

۵. چیزی که مزه دارد.

۴ یک پیام بهداشتی برای دوستان خود، بنویس.

۴

۲۸

خدا یارت!

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خطی زیبا بنویس.

مادرش به او.

۲ برای تصویر داده شده، پنج کلمه بنویس.

۳ به هر یک از کلمه‌های زیر یک بار «با» و یک بار «بی» اضافه کن و معنای آن را بنویس.

بی ادب:

ادب

با ادب:

:

نظم

:

۴ بنویس، برای حفظ سلامتی خود چه کارهایی باید انجام دهی؟

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خطّ زیبا بنویس.

۱

خدایا! از تو می‌خواهم که همیشه سالم و تندرست باشم.

مانند نمونه ده کلمه‌ی شش حرفی بنویس که آخرشان «ن» باشد. آن‌ها را در جدول قرار بده.

۲

۱. زمستان

۶

۷

۸

۹

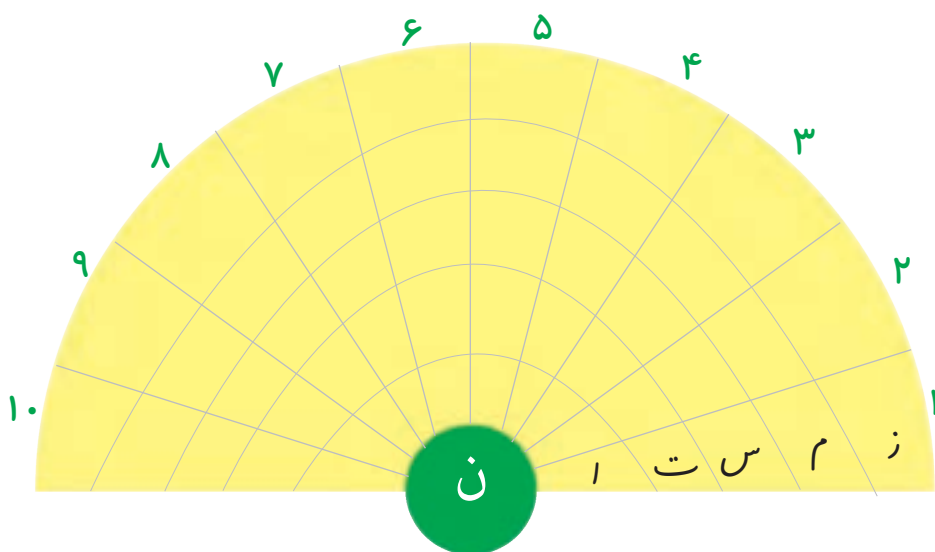
۱۰

۲

۳

۴

۵

۳۰

خوش به حالت!

مدرسه‌ی خرگوش‌ها

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوانا بنویس.

بچه خرگوش‌ها منتظر

۲ کلمه‌های درس را که یکی از نشانه‌های «ف، ش، پ» دارند، یک بار بنویس.

۳ جمله‌های زیر را مانند نمونه، پرشی کن و با علامت مناسب، دوباره بنویس.

♦ چرا می‌گمان به مسافرت رفت؟

سعید، درشش را خواند.

به معلم احترام گذاشتی.

سیما، هر هفته یک کتاب می‌خواند.

۴ نوشته‌ی زیر را تا دو سطر ادامه بده.

معلم وقتی وارد کلاس شد، به دانش‌آموزان گفت: «

«

آفرین بر تو!

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

بچه خرگوش‌ها در سکوت

۲ از کدام قسمت درس، خورشید آمده؟ آن را بنویس.

۳ چهار کلمه بنویس که آخر آن‌ها مثل کلمه‌ی «حتماً» باشد.

۴ به جای کلمه‌ی داخل کمانک، کلمه‌ی مناسب دیگری بگذار و جمله را بنویس.

الف) ما باید از حیوانات (مواظبت) کنیم.

ب) اگر مادرم خوابیده باشد، (آهسته) راه می‌روم.

پ) خداوند همه چیز را (خلق کرده است).

چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

۱

آموزگار ادامه داد.

هر کلمه را در جای خودش قرار بده.

۲

تشکر - بادقت - حیوانات - لبخند

ما باید با ..... مهربان باشیم.

وقتی به پرنده ها دانه می دهیم، آن ها از ما ..... می کنند.

معلم با ..... وارد کلاس شد.

بچه خرگوش ها ..... به حرف دوستانشان گوش می دادند.

لطیفه ی زیر را بخوان و در پایان هر جمله نقطه (.) یا نشانه ی پرسش (?) بگذار.

۳

علی کوچولو با عجله مشغول خوردن شیرینی بود که مادرش گفت: «بچه جان، این قدر تند تند شیرینی نخور من بچه ای را می شناسم که در خوردن شیرینی عجله کرد و قبل از تمام شدن شیرینی ها، بیمار شد» علی کوچولو در حالی که دهانش پر بود، گفت: «راست می گویی حالا بقیه ی شیرینی های او کجاست»

بنویس چه وقت سلام می کنی و چه وقت خدا حافظی می کنی.

۴

۳۳

موفق باشی!

سه سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

۱

زنگ مدرسه که

جاهای خالی را پر کن.

۲

انسان در ..... زندگی می‌کند.

کندهو محلّ زندگی ..... است.

شیر در ..... زندگی می‌کند.

جنگل محلّ زندگی ..... است.

بعضی ها قناری را در ..... نگاه می‌دارند.

پرندۀ در ..... زندگی می‌کند.

در جاهای خالی، می‌توانی دو کلمه از کلمه‌های زیر را بگذاری. به دلخواه کلمه‌های مناسب را انتخاب کن و بنویس.

۳

پاکیزه - خوبی - سعی - پرسیدم - سؤال کردم - مهربان - تمیز - کوشش

هوای روستا ..... (.....) است.

من هم ..... (.....) می‌کنم از آن چه دارم، به دوستانم بدهم.

روزی از مادرم ..... (.....)

به اوّل جمله‌ی زیر «چرا» اضافه کن و جواب آن را بنویس.

۴

ما خدا را دوست داریم

دستت درد نکند!

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

۱

پاکیزگی نشانه‌ی ایمان است.

.....

نقاشی را رنگ بزن و درباره‌ی آن دو سطر بنویس.

۲

.....

.....

فصل ۳

اخلاق فردی و اجتماعی

چوپان درست کار

۱ چهار سطر اول را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

روزی بود و روزگاری.....

۲ مرتّب کن و بنویس.

الف) نگه داری - چوپان - می‌کرد - از - گوسفندان.

ب) واکنشی - شود - قطره قطره - دریا - گردد - جمع.

۳ مخالف هر کلمه را بنویس.

شروع - درست - زیاد - روز - می‌ریخت - نمی‌فروخت

۴ در دو خط بنویس، چرا باید به دیگران کمک کنیم؟

چهار سطر بعدی را از روی درس، با خط خوانا بنویس.

۱

او هم آب در آن

جمله‌ها را از روی درس کامل کن.

۲

♦ او آدم درست کاری

♦ یک روز که چوپان گوسفندان را به چرا بُرد،

♦ چوپان گفت: «شنیده‌ای که می‌گویند

به هر کلمه «ها» اضافه کن و جمله بنویس.

۳

گل:

کتاب:

قطره:

فرض کن به خانه‌ی دوست رفته‌ای و او در خانه نبوده است. برایش یک یادداشت، بنویس.

۴

۳۸

دستت درد نکند!

چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

۱

باران شدیدی

با حروف درهم ریخته، کلمه بنویس.

۲

ق - ر - ط - ه :

ح - ن - ت - ص - ی :

د - ا - ر - س - ت - ر - ک :

به هر کلمه «ها» اضافه کن و معنی آن را بنویس.

۳

گوسفند: .....

یعنی، .....

چوپان: .....

یعنی، .....

درخت: .....

یعنی، .....

در چند سطر بنویس، اگر دو بال داشتی، چه می کردی؟

۴

چهار سطر بعدی را از روی درس بنویس.

۱

مرد گفت: «من.....»

«.....»

کلمه‌هایی را که «ها» دارند، از درس پیدا کن و بنویس.

۲

مخالف کلمه‌هایی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، بنویس.

۳

یک روز که چوپان، گوسفندان را به چرای برد. باران شدیدی شروع به باریدن کرد و سیل بزرگی به راه افتاد.
چوپان برای نجات خود، بالای درختی رفت. سیل همه‌ی گوسفندان را با خود بُرد.

درباره‌ی تصویر، سه جمله از زبان گوسفندان بنویس.

۴

دستت درد نکند!

٢

[illegible]

.....1.

کوشا و نوشا

۱ پنج سطر اول را از روی درس، با خط خوانا و زیبا بنویس.

دو پرندۀ

۲ کلمه‌های هم معنا را به هم وصل کن.

قوی،	ناراحت،
بیمار،	زیاد،
سؤال کرد،	نیرومند،
خیلی،	مریض،
غمگین،	پرسید،

۳ مانند نمونه با هر کلمه، دو کلمه‌ی جدید بساز و بنویس.

مثال: مرغ: ← مرغ داری، تخم مرغ

بال:

دل:

آب:

۴ در دو جمله بنویس اگر چیزی را پیدا کردی، چه می‌کنی؟

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خطّ قشنگت، بنویس.

آن‌ها در راه.....

۲ سه کلمه بنویس که در آن‌ها کلمه‌ی «بازی» وجود داشته باشد.

مثل: **کتاب بازی**

۳ در هر ردیف کلمه‌ی مشترک را در جای خالی بنویس.

(الف) کتاب فروش، کتابدار، کتاب‌خانه، کتاب‌ها، .....

(ب) خوش مزه، بامزه، بی مزه، بدمزه، .....

(پ) امروز، روزانه، روزی، دیروز، .....

۴ بنویس، اگر جای «نوشتا» بودی، چه می کردی؟

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

۱

برای همین یک روز

۲ مرتّب کن و بنویس.

۲

الف) بیاموزد - را - برادر - دو - او - به - آن‌ها - که - از - خواستند - دانایی

ب) برادر - گرفتند - یاد - بگیرند - تازه‌ای - دو - تصمیم - چیزهای

۳ با کلمه‌های داده شده، جمله‌ها را کامل کن. (حتمّاً، اتّفاقیّاً، معمولاً)

۳

الف) فردا ..... از دوستم عذرخواهی می‌کنم.

ب) امروز ..... آموزگار را در خیابان دیدم.

پ) دندان‌های شیری بچه‌ها ..... از هفت سالگی می‌افتد.

۴ بنویس چه کارهایی می‌توانی بکنی تا پدر و مادرت، خوش حال شوند.

۴

۴۴

موفّق باشی!

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

نوشا قبول کرد ولی

۲ هم معنی کلمه‌های زیر را از درس پیدا کن و بنویس.

مثل، ..... تلاش، .....
شاد، ..... یادگرفتن، .....
عاقبت، .....

۳ کلمه‌های زیر را با توجّه به نشانه‌ی آخرشان دسته‌بندی کن.

کوه - کاسه - میوه - گاه - سیاه - راه - پایه - خانه - شانه - فایده

نشانه‌ی (ا)	نشانه‌ی (ه)
.....	.....

۴ بنویس این پرنده چه می‌کند؟

موفق باشی، عزیزم!

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

۱

خدایا به من کمک کن تا بیش‌تر و بیش‌تر بیاموزم.

۲

کلمه‌های زیر را بر اساس جاندار و بی‌جان، طبقه‌بندی کن.

فیل - کتاب - مورچه - تلویزیون - سگ - مار - سینی - پاک‌کن - فنجان - خرگوش - میز - کیف.

بی‌جان	جاندار

۴۶

دوستان ما

چهار سطر اوّل درس را با خطّ زیبا بنویس.

چه گندم های زرد..

جدول زیر را کامل کن.

							س	۱
							س	۲
							س	۳
							س	۴
							س	۵
							س	۶
							س	۷

۱۔ حیوان با وفا

۲- میوه‌ی خوش مزه

۳۔ کنار دریا

۴۔ ظالم

۵- کسی که صبح زود بیدار می شود.

۶۔ کسی کہ حواسِ پرت است۔

۷- کسی که سرود می خواند.

با استفاده از «این» و «آن» نام هر تصویر را بنویس.

کلاس تمیز را با کلاس کیف، مقایسه کن و تفاوت آن‌ها را بنویس.

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوش، بنویس.

چه کوچ‌ها و

۲ دسته‌بندی کن.

چراغ راهنما - سیمان - دفتر - گلنگ - کتاب - پیاده‌رو - آجر - کیف - بیل - کاشی

مدرسه	عبور و مرور	بنایی

۳ کامل کن.

به جایی که در آن دارو می‌فروشند، ..... می‌گویند.
 به جایی که در آن سبزی می‌فروشند، ..... می‌گویند.
 به جایی که در آن شیرینی می‌فروشند، ..... می‌گویند.
 به جایی که در آن پارچه می‌فروشند، ..... می‌گویند.
 به جایی که در آن طلا می‌فروشند، ..... می‌گویند.

۴ بنویس در چه جاهایی باید نوبت را رعایت کنیم. (سه مورد)

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوانا بنویس.

۱

چه باغ‌های.....
.....
.....
.....

۲ درس را با دقت بخوان و کلمه‌هایی را که یکی از حروف زیر را دارند، بنویس.

۲

	گ
	غ

۳ کامل کن.

۳

الف) به کسی که از گل‌ها مراقبت می‌کند، ..... می‌گویند.

ب) به کسی که به ما درس می‌دهد، ..... می‌گویند.

پ) به کسی که غذا می‌پزد، ..... می‌گویند.

ت) به کسی که در اداره کار می‌کند، ..... می‌گویند.

۴ در چهار سطر بنویس، دوست داری چه کاره شوی. چرا؟

۴

چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

۱

..... مأمور راهنمایی و
.....
.....
.....

به سؤال‌ها جواب بده تا رمزِ خانه‌ها را پیدا کنی.

۲

..... (الف) اولین حرف کلمه‌ی کُبری را در مربعِ اوّل بگذار.
..... (ب) آخرین حرف کلمه‌ی ساعت را در مربعِ دوم بگذار.
..... (پ) دومین حرف کلمه‌ی بابا را در مربعِ سوم بگذار.
..... (ت) اوّلین حرف کلمه‌ی بازی را در مربعِ چهارم بگذار.

.....	الکون آن کلمه را بنویس.
-------	-------------------------

۵۰

جدول را کامل کن.

۳

- ۱- پیچ و ..... است.
- ۲- در رگ های ما جریان دارد.
- ۳- کسی که بیدار نیست، ..... است.
- ۴- برادر نیست.
- ۵- به کسی که شاد است و می خندد، ..... می گوئیم.
- ۶- به کسی که می خواند، ..... می گوئیم.

						خ	۱
						خ	۲
						خ	۳
						خ	۴
						خ	۵
						خ	۶

دنباله ی این داستان را بنویس.

۴

سیمین و مرغان می خواستند به آن طرف خیابان بروند. مرغان می خواست از فروشگاه دختر بخرد. سیمین گفت: «بیا راه را نزدیک کنیم». مرغان گفت: «نه، خطرناک است. بهتر است .....

۵۱

خدا حافظ!

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

۱

خدایا! به ما کمک کن تا مهربان باشیم.

.....

.....

جدول را کامل کن.

۲

				نشانه‌ی یک کشور مسافره‌ی نوروزی
			مخالف گرسنه در این کشور زندگی می‌کنیم	
		گاهی درد می‌گیرد باغبان در آن جا هست		
	مهربان نیست			
کال				
		من و تو شهر دو حرفی		
			مخالف آشتی	
				سرما از آن طرف

○

○

○

○

○

فصل ۴

راهِ زندگی

۱ پنج سطر اول را از روی درس، با خط خوانا و زیبا بنویس.

یک روز از مادرم.....
.....
.....
.....
.....

۲ جاهای خالی را پر کن.

..... یعنی حرف زدن با خدا.
من دعا می‌کنم که پدر و مادرم همیشه ..... باشند.
خدایا تو از همه ..... هستی.

۳ کلمه‌های درست داخل کمانک را انتخاب کن و دور آن خط بکش. بعد جمله‌های درست را بخوان.

مینا جلوی آینه (نشسته بود، نشانده بود) و چشم‌هایش را (بسته بود، بسته بودم). مادرش از او (پرسید، می‌پرسد): «چرا چشم‌هایت را (بسته‌ای، بسته بوده‌ای)؟» مینا (می‌گفت، گفت، گفته بود): «می‌خواستم (بینم، دیده بودم، می‌بینم) وقتی (می‌خواهم، خوابانده بودم، خوابیده‌ام) چه شکلی (می‌شوم، بشوم، شوم).»

۴ با کلمه‌های زیر جمله بنویس.

♦ مهربان: .....
♦ دعا: .....
♦ دوست: .....
♦ خدا: .....

دعای تم پدربزرگ ها و

.....، .....، .....، ..... مثال: دوم

..... (الف)

..... ( )

..... (ب)

چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوش و زیبا بنویس.

۱

مادرم گفت: «چون»

جمله‌ها را کامل کن.

۲

(الف) من دعا می‌کنم

(ب) در موقع دعا

(پ) من همیشه سعی می‌کنم

با توجه به شکل پایانی کلمه‌ها آن‌ها را دسته‌بندی کن.

۳

صدای «ای»	.....
صدای «آ»	.....

کبری - قوری - محبتی

ساری - عیسی - مرتضی

هدی - بازی - گلی

بنویس، برای پیدا کردن دوست جدید، چه می‌کنی؟

۴

۵۶

خدا یارت، عزیزم!

۱ ده کلمه را که در این درس یاد گرفته‌ای، بنویس.

.....

.....

۲ کلمه‌های هم معنا را پیدا کن و کنار هم بنویس.

حرف - یاری - سعی - مهربانی - محبت - لگ -
تلاش - صحبت - موقع - زیاد - خیلی - وقت

.....

.....

.....

.....

.....

۳ طبقه‌بندی کن.

عمو - پسر دایی - خاله - دختر عمو - پسر عمه - دختر خاله - دایی - عمه - پسر عمو

..... بستگان پدر:

..... بستگان مادر:

۴ داستان زیر را کامل کن.

گنجشک کوچولو روی شاخه‌ی درخت نشسته بود و از آن بالا، رودخانه را تماشا می‌کرد. او از تنهایی خسته شده بود. ناگهان تصمیم گرفت

.....

.....

.....

□

□

□

□

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

۱

گل بگو و گل بشنو

نورِ دیدگانِ من،

مهرِ آسمانِ من،

ماهِ مهربانِ من،

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

تصویر زیر را رنگ بزن و هرچه دوست داری، درباره‌ی آن بنویس.

۲

۵۸

خسته نباشید!

زیارت

۱ چهار سطر اول درس را با خط خوانا و زیبا بنویس.

زینب داخل

۲ مرتب کن.

الف) سخن - آدم - دعا - با خدا - می گوید - در - موقع.

ب) است - مرد - پدر بزرگ - مهربانی.

پ) دارد - آدم های - خدا - راست گو - را - دوست.

۳ به هر کلمه، «خانه» اضافه کن و معنی آن را بنویس.

کتاب: ..... ، معنی: .....

گل: ..... ، معنی: .....

دارو: ..... ، معنی: .....

۴ درباره ی تصویر زیر دو سطر بنویس.

چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

۱

قبول باشد ؛ بیا

نام شش چیز را که در خانه‌ی خود دیده‌ای، بنویس و آن‌ها را در دو دسته طبقه‌بندی کن.

۲

(الف)

(ب)

جمله‌ها را مانند مثال، کامل کن.

۳

مثال: این انار ترش است. ← انارِ ترش

این سیب ..... است. ← سیبِ تازه

آن دفتر نو است. ←

آن مرد ..... است. ← مردِ خوش اخلاق

آن ..... درنده است. ← گرگِ

این ..... خوش مزه است. ←

آن‌چه را دوست داری از خدای مهربان بخواهی، در دو جمله بنویس.

۴

۶۰

خدا یارت!

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس با خطّ زیبا بنویس.

۱

هر وقت به مشهد .....

.....

.....

.....

.....

۲ با توجه به جدول، کلمه‌ها را از درس پیدا کن و بنویس.

۲

بی نقطه	یک نقطه	دو نقطه	سه نقطه
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

۳ مانند نمونه کامل کن.

۳

من کتاب می‌خوانم.

ما کتاب .....

تو کتاب .....

شما .....

او .....

آنها .....

۴ امروز چه کسانی را دیده‌ای؟ چه کسی را بیش‌تر دوست داری؟ چرا؟

۴

.....

.....

.....

.....

چهار سطر بعدی را از روی درس با خطّ خوش بنویس.

۱

چیزی نگذشت که صدای

۲

ده کلمه از درس پیدا کن که چهار حرف داشته باشد. مانند: اذان

۳

خانه‌های خالی را پر کن.

دیم	در مدرسه	علی را	دیروز	من
.....	در خیابان	حسین را	امروز	تو
دید	در خانه	سعید را	صبح	.....
.....	در کتاب خانه	عبّاس را	ظهر	ما
دیدید	در راهرو	محمد را	ساعت ده	.....
.....	در دفتر مدرسه	سهراب را	وسط زنگ	ایشان (آن‌ها)

با استفاده از شش کلمه‌ی زیر، سه جمله بنویس.

۴

درخت - هوا - ریشه - ابری - باران - شکوفه.

۶۲

خدا یارت!

۱

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خط زیبا بنویس.

خدایا! می‌دانم که همیشه و همه جا با من هستی.

۲

داستان زیر را کامل کن.

یکی بود یکی نبود، سال‌ها پیش در باغ بزرگی پرندگان بسیاری زندگی می‌کردند. در این باغ، کلاغ کوچکی هم بود که آرزو داشت پرهای زیبایی داشته باشد. او می‌خواست زیباترین پرندۀ دنیا باشد. یک روز که کلاغ در باغ پرواز می‌کرد،

فصل ۵

هنر و ادب

هنرمند

چهار سطر بعدی درس را با خطّ زیبا و خوانا بنویس.

۱

دیشب من سرگرم

۲

تا به حال چند کلمه‌ی تازه از کتاب هدیه‌های آسمان یاد گرفته‌ای؟ ده تای آن‌ها را بنویس.

۳

کامل کن.

قلم مو	تار	فیلم
.....	.....	.....
.....	.....	.....
نقاش	نوازنده	سینما

۴

اگر عکاس بودی، از چه چیزهایی عکس می‌گرفتی؟

چهار سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ زیبا بنویس.

۱

با گل، چیزهای

مرتب کن.

۲

الف) باشد - هزمنده - فرزندم - دارم - دوست - من - یک.

ب) دقت - هزمنده - باید - کند - نگاه - همه - چیز - به - با.

به اوّل و آخر کلمه‌های زیر، یک کلمه‌ی دیگر اضافه کن و کلمه‌ای جدید بنویس.

۳

.....	←	کش
.....	←	خواب
.....	←	کار
.....	←	سنگ
.....	←	مداد
.....	←	دل

دوست داری مدرسه‌ات چه شکلی باشد؟ درباره‌ی آن دو سطر بنویس.

۴

چهار سطر بعدی درس را با خطّ خوانا بنویس.

۱

قالی بافی هم

هر وسیله مربوط به کدام شغل است؟

۲

خودکار - چکش - ارّه - میخ - کاغذ - واکس - پارچه - سوزن - چرم - نخ - تخته - آجر - تیشه.

نویسندگی	بنایی	تجاری	خیاطی	کفّاشی
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

مانند مثال کامل کن. مثال: می‌روم ← خواهیم رفت.

۳

.....	← می‌بینم
.....	← می‌نویسی
.....	← می‌شنوید

درباره‌ی یکی از هنرها چند سطر بنویس.

۴

از روی هر جمله، یک بار با خطّ زیبا بنویس.

۱

سفالگر با گل، چیزهای زیبا می‌سازد.

عکاسی هم یک هنر است.

به هر یک از کلمه‌های زیر، یکی از کلمه‌های «بی - نا - هم» را اضافه کن و معنای آن را بنویس.

۲

سال: ..... نام: .....

کار: ..... آرام: .....

با توجه به کلمه‌ی داخل کمانک، مانند مثال، هر بار جمله را تغییر بده و بنویس.

۳

مثال: من کتابم را امانت دادم. (تو)

تو کتابت را امانت دادی.

(آن‌ها) .....

(شما) .....

اگر با ماهِ آسمان، حرف بزنی، به او چه می‌گویی؟ در دو سطر بنویس.

۴

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خطّ زیبا بنویس.

۱

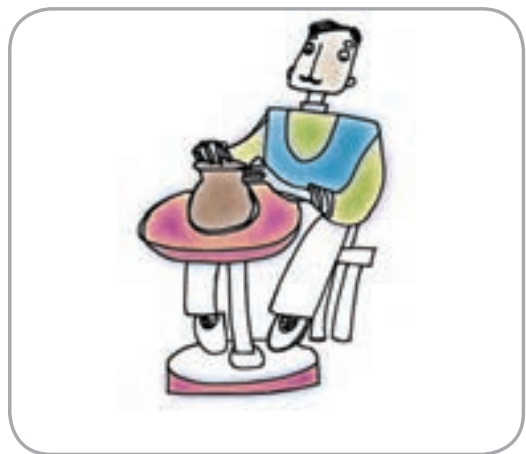
خداوند زیباست و زیبایی‌ها را دوست دارد.

.....

.....

تصویرها را شماره‌گذاری کن و داستان کوتاهی درباره‌ی آن‌ها بنویس.

۲

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۱

پنج سطر اول درس را با خطّ زیبا بنویس.

سال گذشته

۲

اسم‌هایی را که در درس آمده است، بنویس.

۳

به هر یک از کلمه‌ها، «تر» و «ترین» اضافه کن و جمله بساز.

مثال: دور: خانه‌ی ما از خانه‌ی علی دورتر است. خانه‌ی ما دورترین خانه به مدرسه است.

بالا:

شیرین:

درست:

۴

تا به حال به آرامگاه کدام امام زاده یا دانشمند رفته‌ای؟ درباره‌ی آن بنویس.

چهار سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوش بنویس.

۱

وقتی به آرامگاه

.....

.....

.....

.....

.....

هر کلمه تو را به یاد چه کلمه‌هایی می‌اندازد؟ دو تا از آن‌ها را بنویس.

۲

مشهد: ..... هنر: .....

شاهنامه: ..... تلویزیون: .....

کامل کن.

۳

من هر سال به مسافرت ..... .

ما هر هفته به ..... می‌رویم.

..... هر سال ..... می‌روی.

شما ..... به کتاب خانه ..... .

از میان نویسندگان و شاعرانی که تا به حال با آن‌ها آشنا شده‌ای، نام پنج نفر را به ترتیب حروف الفبا بنویس.

۴

.....

.....

.....

۷۲

به امید دیدار!

۱ پنج سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ خوش بنویس.

شاهنامه، کتاب با ارزشی

۲ نام پنج کوچه از شهر یا روستای خود را بنویس.

۳ کامل کن.

برق می رود، یعنی خانه ..... می شود.

پیراهن کسی آب می رود، یعنی پیراهن او ..... می شود.

کسی از هوش می رود، یعنی او ..... می شود.

کسی به پدرش می رود، یعنی او ..... پدرش است.

۴ فرض کن داری با هواپیما سفر می کنی، منظره‌ای را که از آن بالا می بینی، بنویس.

سه سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ زیبا و خوانا بنویس.

۱

تا زبان فارسی

مرتب کن و بنویس.

۲

الف) است - در - شاهنامه - آمده - رستم - پهلوان - ایران - بزرگ - داستان.

ب) است - داستان های - همی - شاهنامه - به - شعر.

پ) قول - پدرم - کند - تعریف - را - شاهنامه - برایم - داستان های - داد.

با هر کلمه، یک جمله بساز.

۳

هر سال:

فردوسی:

داستان:

ایران:

هر یک از عکس های زیر، چه محلی را نشان می دهد؟ درباره ی هر یک از آن ها یک سطر بنویس.

۴

۳-

۲-

۱-

۱-

۲-

۳-

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خطّ زیبا بنویس.

۱

هنر نزد ایرانیان است و بس.

.....

.....

جدول را کامل کن.

۲

۱. آرامگاه فردوسی در این شهر است.
۲. هنرمند دارد.
۳. عکّاس می‌گیرد.
۴. نام دریاچه‌ی بزرگی در ایران است.
۵. شاعر می‌گوید.
۶. نام یکی از شهرهای ایران است.

	و		۱
	ن		۲
	ک		۳
	ز		۴
	ع		۵
	ز		۶

.....

فصل ۶

ایرانِ من

۱ چهار سطر اول درس را با خطّ زیبا و خوانا بنویس.

نام کشور ما .....

۲ هر گروه از حرف‌های درهم ریخته را به یک کلمه تبدیل کن. (هر کلمه نام یکی از شهرهای ایران است.)

ر ش ی ز ا: ..... ن ا ه ا ف ص:

ر ک م ن ا: ..... ن س ج د ن:

۳ جاهای خالی را پر کن.

به محلّ زیارت ..... می‌گویند.

به محلّ آموزش ..... می‌گویند.

به محلّ آزمایش ..... می‌گویند.

۴ چرا کشور ایران را دوست داری؟ در چند سطر بنویس.

چهار سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ زیبا بنویس.

۱

من به داشتنِ .....

هر کلمه را مانند نمونه کامل کن.

۲

کلمه	نشانه	ها	گاه	ان
دوست				
گلدان		گلدان ها		
آموزش				

کامل کن.

۳

پناهگاه جایی است که

گردشگاه جایی است که

ورزشگاه جایی است که

کارگاه جایی است که

یکی از کارتونهایی را که تازه دیده‌ای یا داستانی را که خوانده‌ای، به یاد بیاور و به این سؤال‌ها پاسخ بده.

۴

الف) از کدام یک از آدم‌ها یا حیوانات خوشتر آمدی؟ چرا؟

ب) اگر تو به جای قهرمان داستان بودی، چه می‌کردی؟

خدا یارت!

۷۸

۱ ده کلمه پیدا کن که دارای حروف چسبان باشد. آن‌ها را بنویس.

مثال: هشتم - مشهد

.....

.....

۲ هر دسته را به ترتیب اندازه، از کوچک به بزرگ بنویس.

روستا - کشور - شهر.....

قطار - اتوبوس - دوچرخه.....

رود - جوی - دریا.....

۳ تقویم را کامل کن و به سؤال‌ها پاسخ بده.

الف - سه شنبه‌ی هفته‌ی سوم کدام است؟ آن را رنگ کن.

ب - اگر این جدول ماه بهمن باشد، روز آمدن امام خمینی را مشخص کن و رنگ بزن.

پ - روز بیست و دوم، کدام روز هفته و در هفته‌ی چندم است؟

روز هفته	شنبه		دوشنبه		پنجشنبه	جمعه
هفته‌ی اول	۱	۲	۳			
			۱۰		۱۳	
هفته‌ی سوم		۱۶			۱۹	
	۲۲		۲۵			
	۲۹		*	*	*	*

۴ تا حالا به کدام یک از جاهای دیدنی ایران سفر کرده‌ای؟ درباره‌ی یکی از آن‌ها سه خط برای دوستانت بنویس.

.....

.....

.....

۱ تا به حال از کتاب علوم چه کلمه‌های جدیدی یاد گرفته‌ای؟ از روی هشت تای آن‌ها یک بار بنویس.

.....

.....

۲ کلمه‌هایی را که با «ها» و «ان» جمع بسته شده‌اند، در درس پیدا کن و بنویس.

ها	ان
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

۳ جدول را کامل کن.

نام شهر	مشخصات			
	زیارتگاه	آرامگاه	جای دیدنی	سوغات
مشهد				
اصفهان				

۴ به جز دیدنی‌هایی که در درس معرفی شده‌اند، نام سه جای دیدنی دیگر را بنویس.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خطّ زیبا بنویس.

۱

ایران، خانه‌ی بزرگ ماست. ما ایران را دوست داریم.

.....

.....

در تصویرهای زیر، ده اختلاف وجود دارد، آن‌ها را پیدا کن و علامت بزن.

۲

چهار سطر اول درس را با خط خوانا و خوش بنویس.

۱

آفتاب تشنگ

چند کلمه‌ی بی نقطه در درس وجود دارد، آن‌ها را پیدا کن و بنویس.

۲

با یکی از کلمه‌های داخل کمانک، جمله را کامل کن.

۳

سعید با مدادش ..... (راه می رود، بازی می کند، می نویسد).
 رنگ سفید پرچم نشانه‌ی ..... است. (سرسبزی، صلح و دوستی، دفاع از کشور)
 رنگ پرچم کشورها با هم ..... دارد. (شباهت، فرق، نزدیکی)

درباره‌ی پرچم کشورمان ایران، دو خط بنویس.

۴

۱ چهار سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

۱

گفتم: «پدر جان،

۲ کلمه‌های به هم ریخته را مرتّب کن.

۲

رنگ - است - سفید - پرچم - و - دوستی - نشانه‌ی - صلح.

می‌تابید - صبحگاهی - آفتاب - قشنگ.

مثل - دیگران - من - از - تماشای - پرچم - لذّت می‌برم - کشورم - هم.

۳ کامل کن.

۳

به کسی که اهل تبریز است، ..... می‌گویند.

خراسانی یعنی کسی که اهل ..... است.

به لباسی که از جنس پشم باشد، ..... می‌گویند.

۴ پرچم تیمی را که دوست داری، نقاشی کن.

۴

۱ پنج سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

۱

من دوباره .....

.....

.....

.....

.....

۲ مانند نمونه برای هر نشانه، چهار کلمه از درس‌های گذشته پیدا کن و بنویس.

۲

ز	زیبا	آزادی	روز	چیز
ن				
گ				
ی				
ه				
ش				

۳ با هر کلمه، دو جمله با معنی متفاوت بنویس.

۳

سیر: .....

سیر: .....

شیر: .....

شیر: .....

۴ کیفیت گم شده است. برای پیدا کردن آن یک آگهی بنویس.

۴

.....

.....

☐
☐
☐
☐

۸۴

خدا یارت!

۱ از روی جمله‌هایی که پدر امین به او گفت، یک بار با خط خوانا و زیبا بنویس.

.....

.....

.....

.....

۲ کدام کلمه‌های درس حرف‌های سه نقطه‌ای دارد؟ آن‌ها را پیدا کن و بنویس. مثال: شهر.

.....

.....

۳ هر یک از این کلمه‌ها (باد - خیر - بار - شیر) را می‌توانی در دو جای خالی بنویسی.

- ♦ ..... شدیدی وزید.
- ♦ او هر ..... دیر به مدرسه می‌آید.
- ♦ ما باید کارهای ..... انجام دهیم.
- ♦ ..... ماشین خیلی سنگین بود.
- ♦ ..... سلطان جنگل است.
- ♦ ..... چرخ دوچرخه‌ام خالی شد.
- ♦ گاهی به جای نه، ..... می‌گوییم.
- ♦ برای قوی شدن استخوان‌ها باید ..... بخوریم.

۴ نوشته‌ی زیر را به دلخواه، ادامه بده.

من اگر .....

.....

.....

.....

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و یک بار با خطّ زیبا بنویس.

۱

پرچم نشانه‌ی آزادی و سربلندی یک کشور است.

.....

.....

.....

جدول را کامل کن.

۲

- ۱- رنگ سفید پرچم ایران، نشانه‌ی ..... و دوستی است.
- ۲- مردم ایران میهن خود را از حمله‌ی دشمنان ..... می‌کنند.
- ۳- رنگ سرخ پرچم یعنی از میهن و آزادی آن ..... می‌کنیم.
- ۴- کلمه‌ی الله در وسط پرچم به شکل گل ..... دیده می‌شود.
- ۵- شکل گل لاله در وسط پرچم نشانه‌ی خون ..... است.
- ۶- ما به داشتن کشوری به این زیبایی ..... می‌کنیم.

						۱
						۲
						۳
						۴
						۵
						۶

○

○

○

○

○

۸۶

۱ پنج سطر اول درس را با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

مردم جهان

۲ پنج ترکیب مانند نمونه از درس پیدا کن و بنویس.

مثال: مردم جهان - سال نو - نوروز ما.

۳ کلمه‌های زیر را با «ان» جمع ببند. مانند: شنونده + ان = شنندگان

گوسفند:	دوند:	گرسنه:
پرند:	ستاره:	درخت:

۴ اگر زبان پرنده‌ها را بلد بودی، به آن‌ها چه می‌گفتی؟ در یک خط بنویس.

۱ پنج سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

۱

مردم ما پیش از

۲

کلمه‌هایی را که حرف «ل-ل» دارند، در درس پیدا کن و از روی آن‌ها یک بار بنویس.

۳

با «کار» پنج کلمه‌ی جدید بساز و معنای هر کدام را بنویس.

۴

برای یک سفر تفریحی کوتاه، به چه وسایلی نیاز داری؟ نام آن‌ها را به ترتیب حروف الفبا بنویس.

۸۸

خدا یارت!

۱ پنج سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

بیشتر مردم میهن.....

۲ به جای حرف وسط کلمه‌ی «مهر» هفت حرف اوّل حروف الفبا را بگذار و بنویس. سپس دور هر کلمه که معنای آن را نمی‌دانی، خطّ بکش.

مثال: مار.

۳ مانند نمونه، کامل کن.

نمونه: تشنه + ان = تشنگان

..... = گرسنه + ان

..... = بنده + ان

..... = پرنده + ان

..... = خفته + ان

..... = زنده + ان

..... = ستاره + ان

۴ اگر قرار بود به جای هفت سین، هفت شین بر سفره می گذاشتی، چه چیزهایی را انتخاب می‌کردی؟

۱ پنج سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

..... بزرگ ترها به کوچک ترها .....

.....

.....

.....

.....

۲ با کلمه های زیر، جمله بساز.

..... جشن:

..... سفره:

۳ به جای کلمه ی داخل کمانک، کلمه ی هم معنای آن را قرار بده.

..... نوروز آغاز فصل (سرسبزی) باغ و دشت است.

..... مردم ما پیش از نوروز خانه ها را (پاکیزه) می کنند.

..... یکی از رسم های (زیبایی) نوروز، دید و بازدید است.

۴ در محل زندگی شما مراسم نوروز چگونه برگزار می شود؟ در دو خط بنویس.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و یک بار با خطّ زیبا بنویس.

۱

خداوند، پاکی و زیبایی را دوست دارد.

.....

خاطرات روزهای هفته‌ی یک مداد را از زبان خودش، بنویس.

۲

شنبه.....

یکشنبه.....

دوشنبه.....

سه شنبه.....

چهارشنبه.....

پنج شنبه.....

جمعه.....

فصل ۷

طبیعت

۱ پنج سطر اول درس را با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

خورشید، وسط.....

۲ جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کن.

خورشید گفت: چه شد که ..... آمدی؟

ابر کوچولو به خورشید نزدیک شد و صورت ..... خورشید را بوسید.

قطره کوچولو خیلی ..... بود.

خورشید، گرما و نور خود را ..... قطره کوچولو پاشید.

۳ دسته‌بندی کن.

رنگ

بویدنی

شنیدنی

زرد - گل - زنگ مدرسه - سفید - عطر -

آبی - بوق - واق واق - گلاب

۴ اگر درختان زبان داشتند، به بچه‌هایی که از آنها مواظبت نمی‌کردند، چه می‌گفتند؟

۱ پنج سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

ناگهان باد تندی

.....

.....

.....

.....

.....

۲ جاهای خالی را پر کن.

قطره کوچولو دوست داشت در آسمان به این طرف و آن طرف ..... در آن جا
باران ..... و به جایی ..... که به آب نیاز دارند تا گل ها، گیاهان و
کودکان تشنه را سیراب ..... .

۳ جاهای خالی را با کلمه ای که «نا» داشته باشد، پر کن.

آن که نمی بیند، ..... است.
آن که نمی شنود، ..... است.
کسی که مرتب نباشد، ..... است.

۴ با هر کلمه یک جمله بنویس.

موج:

آرام:

دریا:

.....

.....

.....

.....

.....

۱ پنج سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

۱

قطره‌ی آب گفت: «.....»

.....

.....

.....

.....

«.....»

۲ نام هر کدام از جانوران زیر را در دسته‌ی مناسب آن بنویس.

۲

فیل - خروس - مگس - گنجشک - پشه - کبوتر - گرگ - کلاغ - پروانه

بال و پر دار	بال دار

♦ نام جانورانی را که در هیچ کدام از دسته‌ها قرار نمی‌گیرند، در سطر پایین بنویس:

.....

جمله‌ها را کامل کن.

۳

- ..... قطره کو چولو کم کم
- ..... قطره کو چولو آرام آرام
- ..... ابر کو چولو به خورشید
- ..... خورشید، وسط آسمان

با هر کلمه یک جمله بساز.

۴

- ..... طلایی:
- ..... بعضی:
- ..... جنگل:
- ..... باد:

۹۶

خوش به حالت!

۱ پنج سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

قطره با خوش حالی

۲ مخالف هر کلمه را در زیر آن بنویس. مانند: شب - روز

کلمه: خنده کوچک بالا دیر تاریک

مخالف: .....

۳ هر بار، کلمه‌ی داخل کمانک را به جمله‌ی بعد اضافه کن.

مثال: ایمان کتاب خرید. (خوبی)

ایمان کتاب خوبی خرید. (از کتاب فروشی)

ایمان کتاب ..... (داستان)

ایمان کتاب ..... .

۴ به جای خورشید، «من» بگذار و پنج خط آخر درس را دوباره بنویس.

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

۱

گنجشک ناز و کوچک، پرواز از که آموخت؟

.....

.....

فکر کن قطره‌ی آب هستی و می‌خواهی با گُلِ سرخی دوست شوی. چه کار می‌کنی؟

۲

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۱ چهار سطر اول درس را با خط خوانا و زیبا بنویس.

در یک روز تعطیل

۲ تا حالا چند کلمه‌ی تازه از کتاب ریاضی یاد گرفته‌ای؟ ده تای آن‌ها را بنویس.

۳ هر یک از صداها‌ی زیر مربوط به چیست؟

قد قد: ..... قل قل: ..... هو هو: .....
خش خش: ..... جیک جیک: ..... تور تور: .....

۴ بقیه‌ی داستان را خودت بنویس و نام مناسبی برای آن انتخاب کن.

سه بچه، کبوتری را دیدند که بالش زخمی بود.

اولی گفت:

دومی گفت:

سومی گفت:

چهار سطر بعدی را از درس ادامه بده و با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

۱

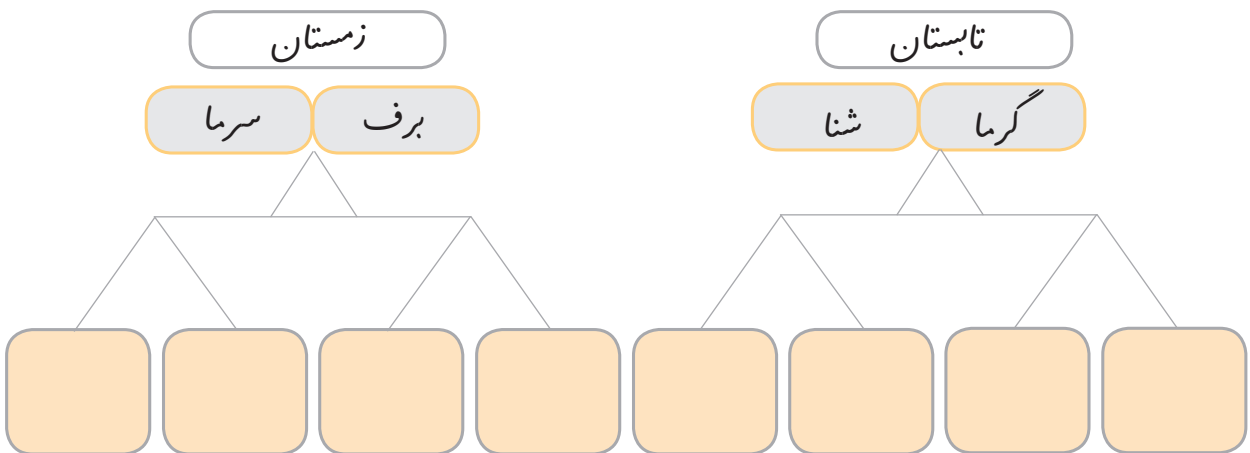
پدر، قدم زنان

درس را بخوان و کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ط» دارند، بنویس.

۲

کامل کن.

۳

جمله‌ای بنویس و سه تا از کلمه‌های زیر را در آن به کار ببر.

۴

بهار - فصل - پرند - نوروز - کم - گل ها - شاپرک

۱۰۰

خوش به حالت!

۱ چهار سطر بعدی را از درس ادامه بده و با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

رفتم قورباغه بگیرم.

۲ درس را بخوان و کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ق-ق» دارند، بنویس.

۳ جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کن و کلمه‌ی تازه‌ای بساز، معنی آن‌ها را هم بنویس.

..... خانه:

..... گاه:

..... ان:

نا: .....

بی: .....

با: .....

۴ از یک پروانه بپرس، چگونه زندگی می‌کند؟ جواب را بنویس.

سه سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

۱

مادر گفت: »

«

یکی از سه کلمه‌ی داخل کمانک را انتخاب کن و در جای خالی قرار بده.

۲

پرنده‌ها در ..... زندگی می‌کنند. (لانه - خانه - هتل)
 هوای بهار بسیار ..... است. (سرد - سوزناک - دلپذیر)
 وقتی به پرنده‌ها غذا می‌دهیم، آن‌ها از ما ..... می‌کنند. (محبت - تشکر - جیک جیک)

این لطیفه را بخوان و علامت‌های لازم را بگذار.

۳

«مشری به فروشنده آقا صابون دارید

فروشنده بله

مشری پس اوّل دست‌هایتان را با صابون بشوید بعد نیم کیلو پنیر به من بدهید».

با استفاده از ترکیب‌های زیر، متن کوتاهی بنویس.

۴

پرنده‌ی زیبا، کنار چشمه، هوای دلپذیر، پارک جنگلی، فصل بهار

۱۰۲

خوش به حالت!

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خطّ زیبا بنویس.

۱

خدایا، از این که گلم کردی، درس‌هایم را با موفقیت به پایان برسانم، از تو سپاس‌گزارم.

.....

.....

نامه‌ای به معلم مهربانت بنویس و از زحمات‌های او تشکر کن.

۲

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

□

□

□

□

۱۰۳

خدا نگه‌دار!

معلمان محترم و اولیای گرامی دانش آموزان و صاحب نظران می توانند نظرات اصلاحی خود را در باره ی مطالب
این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۴۸۷۴/۱۵۸۷۵ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email)
talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفترتالیف کتاب های درسی عمومی و متوسط نظری